

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Opstellen Actieplan Warmtetransitie

Kernboodschap

Gemeenten zijn volgens het nationaal Klimaatakkoord de regisseurs van de warmtetransitie voor de gebouwde omgeving. In de raadsvergadering van 24 februari 2022 is een raadsbreed amendement aangenomen. Hierin draagt de raad het college op om een strategische visie op de warmtetransitie uit te werken en die voor te leggen aan de raad.

Met deze informatienota informeren wij u over het stappenplan om te komen tot een warmtestrategie, die concreet duidelijk maakt hoe de warmtetransitie in Wijchen vorm krijgt.

Hiervoor gaan we aan de slag met drie verschillende groepen:

1. Inwoners
2. Ambtelijke staf en professionele stakeholders (inclusief collectieven van inwoners)
3. B&W en gemeenteraad

In de eerste stap vinden parallel gespreksrondes plaats met de drie verschillende doelgroepen, met als doel het maken van keuzes. Vervolgens werken we de gemaakte keuzes in de tweede stap uit in tot (actie)plan, waarin concrete, projectmatig gedefinieerde actielijnen zijn beschreven.

Met het resultaat geven we concreet invulling aan de warmtetransitie. Als alles volgens plan verloopt, zal dit plan eind 2022 ter vaststelling worden voorgelegd aan de raad.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
24 feb 2022	48209 – Transitievisie Warmte

Toelichting

Gemeenten zijn volgens het nationaal Klimaatakkoord de regisseurs van de warmtetransitie voor de gebouwde omgeving. Zij moeten samen met lokale stakeholders zoals vastgoedeigenaren en netbeheerder Liander een Transitievisie warmte (TVW) opstellen.

De Transitievisie Warmte (TVW) voor Wijchen is in februari 2022 aan de gemeenteraad aangeboden en geeft richting aan de aanpak om wijken aardgasloos te maken. In de TVW staat voor elke wijk een duurzaam alternatief beschreven voor het verwarmen van woningen en gebouwen. De TVW geeft nog geen concrete uitvoeringsstappen weer.

Het college is middels een raadsbreed amendement opgedragen om een 'strategische visie op de warmtetransitie' uit te werken en die ter besluitvorming voor te leggen aan de

raad. De uitgangspunten zoals verwoord in de Uitgangspuntennotitie van september 2021 staat hiervoor aan de basis:

- a. Ga aan de slag met energiebesparing en isolatie;
- b. Samen kennis delen om de warmtetransitie te laten slagen;
- c. Haalbaar en betaalbaar voor iedereen;
- d. Beschikbaar, betrouwbaar en duurzaam richting de toekomst.

Voor de gemeente is het lastig dat ze zelf geen woningen bezit, terwijl de beoogde veranderingen voor een belangrijk deel 'achter de voordeur' plaatsvinden. Dit maakt de warmtetransitie zo complex. Woningen moeten geïsoleerd worden, gasketels moeten vervangen worden door warmtepompen of woningen moeten worden aangesloten op een collectief warmtesysteem. De gemeente kan vergemakkelijken, motiveren en financiële prikkels implementeren, maar niet besluiten.

Sommige inwoners zullen een individuele route kiezen; zij kunnen ondersteuning van de gemeente en marktpartijen goed gebruiken. Anderen doen liever mee in een collectief proces. De één spaart en verduurzaamt stap voor stap; de ander 'trekt de pleister er snel vanaf' en heeft daarvoor misschien financiering nodig. Huurders rekenen op hun verhuurder, eigenaren voelen zelf de verantwoordelijkheid. Maar iedereen is op zoek naar haalbare voorstellen met een financieel voordeel en positieve effecten op gezondheid en comfort.

Het proces van verduurzaming is daarmee onontkoombaar een intensieve samenwerking tussen bewoners, stakeholders en de gemeente. Hoe we deze samenwerking vorm geven, leggen we vast in de warmtestrategie en het actieplan. Om de gemeente bij dit traject te ondersteunen, is opdracht verleend aan Squarewise, een bureau dat organisaties helpt met het versnellen van duurzame transitie.

Het beoogde proces is opgedeeld in twee stappen:

- 1: Samen keuzes maken;
- 2: Keuzes uitwerken naar een (actie)plan.

Stap 1: Samen keuzes maken

Er is allereerst behoefte aan een goede basis om de uitvoering op te baseren. Daarom beginnen we met een gespreksronde in drie parallelle processen met als doel om tot keuzes te komen. Daarin worden vragen beantwoordt zoals: Wat betekent betaalbaar? Hoe gaan we individuele bewoners ondersteunen bij het isoleren van hun woningen? Hoe komen we tot een goede wijkgerichte aanpak? Als we kiezen voor een collectief systeem, hoe zorgen we dan voor consumentbescherming?

De parallelle processen zijn gericht op verschillende doelgroepen:

1. Inwoners
2. Ambtelijke staf en professionele stakeholders (zoals woningcorporatie, energie coöperatie, netbeheerder)
3. B&W en gemeenteraad

De inwoners zullen op basis van een steekproef worden uitgenodigd, aangevuld met mensen die zich actief opgeven. Op deze manier hopen we een bredere groep mensen te bereiken dan de 'usual suspects', de actieve en betrokken inwoners die zich toch wel laten horen.

Voor het oplossen van complexe problemen en het realiseren van veranderingen, gaan we uit van de principes van co-creatie. Dit is een vorm van samenwerking waarbij alle deelnemers invloed hebben. Ook op het proces en natuurlijk op het resultaat. Essentieel

hierbij zijn dialoog, het vinden van 'common ground', enthousiasme, daadkracht en focus op het resultaat.

De enige factor waar de deelnemers geen invloed meer op kunnen uitoefenen, is het uiteindelijke doel: een nieuw warmtesysteem, dat duurzaam, betaalbaar en toekomstvast is, zoals door de gemeenteraad is opgedragen.

De drie parallelle trajecten beïnvloeden elkaar en kunnen dus in tempo niet uit elkaar gaan lopen. Zo komt geen enkele doelgroep voor de voldongen feiten van een ander te staan. Goede onderlinge communicatie is cruciaal; maar brede externe communicatie is even belangrijk voor echt draagvlak. Mensen kunnen zich makkelijker neerleggen bij een besluit van een meerderheid, maar dan moeten ze wel gehoord zijn (of deze kans bewust hebben laten schieten).

Stap 2: Keuzes uitwerken naar een (actie)plan

We werken de gemaakte keuzes uit tot een (actie)plan, met concrete, projectmatig gedefinieerde actielijnen. Met dit resultaat geven we concreet invulling aan de gewenste visie op hoe de warmtetransitie wordt vormgegeven.

Gevolgen

Het resultaat van dit traject is een breedgedragen actieplan voor de warmtetransitie in Wijchen.

Communicatie

Met name de voor de participatie en communicatie richting inwoners zullen we de adviseurs van team communicatie actief betrekken.

Uitvoering of Vervolgstappen

We streven ernaar om direct na de zomervakantie een eerste gespreksronde te organiseren voor de drie groepen. In oktober vindt vervolgens een tweede gespreksronde plaats, waarna het actieplan kan worden opgesteld.

Als alles volgens planning verloopt, kunnen we de warmtestrategie met het actieplan eind december voorleggen aan de raad.

Geheimhouding:

nvt